

WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ROŚLIN I NASIENICTWA W OLSZTYNIE

tel. 885 593 600

ul. Kołobrzaska 11 A
10-444 Olsztyn

wi-olsztyn@piorin.gov.pl

piorin.gov.pl

Olsztyn, 28 kwietnia 2026 r.
DORiN.7126.4.13.2026

Wzorem lat poprzednich przypominam o bezpiecznym i właściwym stosowaniu środków ochrony roślin, w sposób nie stwarzający zagrożenia dla zdrowia człowieka, zwierząt oraz środowiska.

Ochrona roślin jest niezbędnym i stałym elementem produkcji roślinnej stabilizującej plonowanie roślin a także gwarantującym uzyskanie wysokiej jakości produktów rolnych. Poważnym argumentem, potwierdzającym konieczność stosowania ochrony roślin, jest znaczne ograniczenie strat powodowanych przez organizmy szkodliwe. Niezbędna w produkcji roślinnej chemiczna ochrona roślin może jednak powodować, przy niewłaściwym zastosowaniu, zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt czy środowiska.

Dlatego niezwykle ważnym jest umiejętne korzystanie ze środków ochrony roślin, w taki sposób, aby zagrożenie to eliminować bądź ograniczyć do minimum.

W obliczu rosnącego zagrożenia dotyczącego zmian klimatu oraz degradacji środowiska Unia Europejska podjęła zakrojone na szeroką skalę działania w ramach planu na rzecz zrównoważonej gospodarki, które kładą nacisk na nową i lepszą równowagę między przyrodą, systemami żywnościowymi a różnorodnością biologiczną, aby chronić zdrowie i dobrobyt obywateli. Ponieważ stosowanie pestycydów w rolnictwie skutkuje zanieczyszczeniem gleby, wody i powietrza, Komisja Europejska podejmuje działania, aby zrównoważyć stosowanie pestycydów chemicznych, zmniejszyć związane z nimi zagrożenia oraz zwiększyć udział rolnictwa ekologicznego.

Niewątpliwie działaniem, które może pomóc przynieść oczekiwane skutki jest świadome i odpowiedzialne stosowanie środków ochrony roślin.

Jakie są obowiązki stosujących środki ochrony roślin?

Osoby fizyczne, prawne oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, w których władaniu znajdują się grunty, rośliny, produkty roślinne lub przedmioty lub środki ochrony roślin oraz stosujący środki ochrony roślin, w tym użytkownicy profesjonalni (osoby fizyczne, które stosują środki ochrony roślin w celach innych niż własne niezarobkowe potrzeby, w szczególności w ramach prowadzonej działalności gospodarczej lub zawodowej, w tym w rolnictwie i leśnictwie), zobowiązani są do przestrzegania obowiązujących przepisów¹.

Stosowanie środków ochrony roślin obejmuje stosowanie ogólnych zasad **integrowanej ochrony roślin oraz dobrej praktyki ochrony roślin**, w której zabiegi z użyciem środków ochrony roślin są dobierane, dawkowane i planowane tak, aby zapewnić akceptowalną skuteczność przy minimalnej niezbędnej ilości zastosowanych środków ochrony roślin z uwzględnieniem miejscowych warunków oraz zwalczania metodami mechanicznymi i biologicznymi. Ze względu na ochronę środowiska naturalnego, a także zapewnienia bezpieczeństwa zdrowia ludzi, **obowiązkiem wszystkich profesjonalnych użytkowników środków ochrony roślin jest stosowanie zasad integrowanej ochrony roślin**.

Integrowana ochrona roślin jest to sposób ochrony roślin przed organizmami szkodliwymi polegający na wykorzystaniu wszystkich dostępnych metod ochrony roślin, w szczególności metod niechemicznych, w sposób minimalizujący zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska. Szczegółowe wymagania dotyczące integrowanej ochrony roślin zostały określone w rozporządzeniu².

Przed zastosowaniem chemicznej ochrony roślin należy wykorzystać wszystkie dostępne działania i metody ochrony przed agrofagami aby ograniczyć stosowane pestycydy. Zapisy kładą silny nacisk m.in. na **stosowanie płodozmianu, odpowiednich odmian, przestrzegania optymalnych terminów, stosowania właściwej agrotechniki, nawożenia oraz zapobiegania rozprzestrzenianiu się organizmów szkodliwych**. Wymogiem jest również **ochrona organizmów pożytecznych oraz stwarzanie warunków sprzyjających ich występowaniu, w szczególności owadów zapylających i naturalnych wrogów organizmów szkodliwych**.

Jednym z najpoważniejszych czynników plonotwórczych są zapylacze. Dlatego należy tak prowadzić technologie uprawy, aby umiejętnie pogodzić zabiegi ochrony roślin z pożyteczną działalnością tych organizmów.

Zastosowanie chemicznej ochrony roślin powinno być poprzedzone działaniami monitoringowymi w uprawie oraz podparte odpowiednimi instrumentami naukowymi i doradztwem.

Sygnalizowanie wybranych organizmów szkodliwych nadzoruje Instytut Ochrony Roślin - Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu, a informacje o pojawieniu się tych organizmów zamieszczane będą w serwisie Platforma Sygnalizacji Agrofagów, dostępnego pod adresem: <https://www.agrofagi.com.pl/>.

Szczegółowe informacje dotyczące integrowanej ochrony roślin wraz z pomocnymi narzędziami, takimi jak metodyki integrowanej ochrony roślin, poradniki, systemy wspomagania decyzji zostały zamieszczone na stronie MRiRW <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/integrowana-ochrona-roslin>.

Zabiegi z zastosowaniem środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych mogą być wykonywane przez osoby, które ukończyły właściwe **szkolenie w zakresie środków ochrony roślin i posiadają aktualne zaświadczenie o ukończeniu tego szkolenia**. Dotyczy to w szczególności stopnia środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji, które mogą być nabywane tylko przez uprawnione osoby a ich stosowanie wymaga posiadania aktualnego zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin metodą fumigacji.

Do zabiegu z zastosowaniem środków ochrony roślin należy używać **sprzętu przeznaczonego do ich stosowania, który użyty zgodnie z przeznaczeniem nie stwarza zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt, środowiska oraz jest sprawny technicznie i skalibrowany.**

Osoby nie posiadające wymaganych prawem kwalifikacji oraz posiadacze sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin, którzy nie mają aktualnego dokumentu potwierdzającego ich sprawność techniczną, powinni zgłosić się do przedsiębiorców/podmiotów wpisanych do odpowiednich rejestrów prowadzonych przez wojewódzkiego inspektora.

Aktualne wykazy przedsiębiorców/podmiotów są umieszczone na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie pod adresem: <https://www.gov.pl/web/wiorin-olsztyn>.

Na ww. stronie umieszczony jest również rejestr przedsiębiorców uprawnionych do wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin a także adresy komórek organizacyjnych (Działów, Oddziałów) Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie. Informacje o środkach ochrony roślin dopuszczonych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi do obrotu i stosowania w Polsce są na stronie <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/ochrona-roslin>.

Bardzo dużym zagrożeniem dla zapylaczy jest stosowanie przez niektórych użytkowników podrobionych środków ochrony roślin.

Stosowanie nielegalnych środków ochrony roślin wiąże się z ryzykiem: utraty plonów, dotacji unijnych, odbiorców, zdrowia i skażeniem środowiska!

Ponieważ walka z podróbkami wymaga współpracy sektora państwowego i prywatnego, w celach informacyjnych opracowane zostały materiały edukacyjne skierowane do użytkowników środków ochrony roślin, które są dostępne na stronie Polskiego Stowarzyszenia Ochrony Roślin <http://psor.pl/>.

Przekazując powyższe informacje, proszę o przestrzeganie ustalonych prawem zasad, a w szczególności eliminowanie zabiegów środkami ochrony roślin toksycznymi dla pszczoł, na kwitnących roślinach (w tym również na uprawach z kwitnącymi chwastami w roślinach uprawnych) lub pokrytych spadzią. W przypadkach, gdy zachodzi konieczność wykonania zabiegu na kwitnących roślinach, należy stosować właściwy dobór środków ochrony roślin, a zabiegi wykonywać poza godzinami lotu (najlepiej wieczorem po zachodzie słońca) z zachowaniem wymaganego dla danego preparatu środka ostrożności dla pszczoł.

Co robić w razie podejrzenia zatrucia pszczoł?

W przypadku podejrzenia, że wskutek zastosowania środków ochrony roślin nastąpiło ostre zatrucie pszczoł, zainteresowany pszczelarz może wystąpić do właściwego ze względu na usytuowanie pasieki **urzędu gminy lub miasta o powołanie komisji**, której działalność ma doprowadzić do uwierzytelnienia zaistniałego faktu.

Do zakresu działania gminy³ należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, nie zastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Jeżeli ustawy nie stanowią inaczej, rozstrzyganie w ww. sprawach, należy do gminy. Do obowiązków powiatu⁴ należy wykonywanie zadań o charakterze ponadgminnym m.in. z zakresu: ochrony środowiska i przyrody, rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego.

W przypadkach koniecznych, na zlecenie poszkodowanego pszczelarza, może być pobrana próbka martwych pszczoł, celem przeprowadzenia analizy na pozostałości środków ochrony roślin. Na stronie internetowej Państwowego Instytutu Weterynaryjnego - Państwowy Instytut Badawczy w Puławach <http://www.piwet.pulawy.pl/> w zakładce „zleć badanie” znajduje się **INSTRUKCJA POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH PRZY PODEJRZENIU ZATRUCIA PSZCZOŁ ŚRODKAMI OCHRONY ROŚLIN. Zadanie 54 „Monitorowanie stanu zdrowotnego i strat rodzin pszczelich w krajowych pasiekach” Programu Wieloletniego PIWet-PIB na lata 2024-2028”.**

W przypadku kiedy działająca w sprawie zatrucia Komisja lub podmiot poszkodowany, uzna za niezbędne pobranie i przekazanie do badania na pozostałości środków ochrony roślin próbek gleby lub roślin, czynności związane z próbkowaniem w tym zakresie zostaną wykonane przez przedstawiciela/inspektora WIORiN zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Badania roślin i gleby na pozostałości środków ochrony roślin wykonywane są na zlecenie podmiotu (między innymi) w:

- ❑ Instytucie Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy Terenowa Stacja Doświadczalna Laboratorium Badania Pozostałości Środków Ochrony Roślin w Białymstoku ul. Chełmońskiego 22, 15-195 Białystok, tel. 85 6753419, 85 6785470, <https://www.ior.bialystok.pl/s,laboratorium-bbzb,5.html>,
- ❑ Instytucie Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy Zakład Badania Pozostałości Środków Ochrony Roślin ul. Władysława Węgorka 20, 60-318 Poznań, tel. 61 864 91 82, fax 61 864 91 80, klienci.pozostalosci@iorpib.poznan.pl,
- ❑ Głównym Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Centralne Laboratorium w Toruniu, Laboratorium Badania Pozostałości Środków Ochrony Roślin, ul. Żwirki i Wigury 73, 87-100 Toruń, tel. 56 639 11 18, <https://www.gov.pl/web/piorin/laboratorium-badania-pozostalosci-srodkow-ochrony-roslin>,
- ❑ Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach Zakład Badania Bezpieczeństwa Żywności, ul. Pomologiczna 13B, 96-100 Skierniewice, tel. 46 834 52 86, <https://www.inhort.pl/komorki-organizacyjne/zaklad-badania-bezpieczenstwa-zywnosci/>.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie, z racji sprawowanego nadzoru nad stosowaniem środków ochrony roślin w oparciu o obowiązujące przepisy, równocześnie i niezależnie od działania przedmiotowej Komisji, **dokonyuje urzędowej kontroli prawidłowości stosowania środków ochrony roślin u podmiotów podejrzewanych o dokonanie zatrucia**, a w wypadku stwierdzenia nieprawidłowości stosuje przewidziane przepisami prawa sankcje karne.

Znaczenie roślin dla funkcjonowania naturalnych ekosystemów, które stanowią podstawę łańcucha pokarmowego, rolnictwa i bezpieczeństwa żywnościowego, a także szeregu gałęzi gospodarki, jest niezaprzeczalne.

Przekazując powyższe informacje wyrażam nadzieję, że przyczynią się one do zwiększenia bezpieczeństwa związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin w produkcji roślinnej, w tym w szczególności do skuteczniejszej ochrony owadów zapylających.

Katarzyna Dębowska
Warmińsko-Mazurski
Wojewódzki Inspektor
Ochrony Roślin i Nasiennictwa
/podpisano elektronicznie/

¹ Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2024 r. poz.630 z późn. zm.), która służy stosowaniu:

a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. do-tyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylającego dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz. Urz. UE L 309 z 24.11.2009, str. 1, z późn. zm.) oraz przepisów Unii Europejskiej wydanych na podstawie przepisów rozporządzenia nr 1107/2009, w szczególności w sprawach zezwoleń i pozwoleń w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu,

b) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz. UE L 95 z 07.04.2017, str. 1, z późn. zm.) oraz przepisów Unii Europejskiej wydanych na podstawie rozporządzenia 2017/625, w odniesieniu do obszaru, o którym mowa w art.1 ust. 2 lit. h rozporządzenia 2017/625, w zakresie środków ochrony roślin

² Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie integrowanej ochrony roślin (Dz. U. z 2013 r. poz. 505)

³ Art. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.)

⁴ Art. 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1684 z późn. zm.)